

Til kaffeslabberas hos Aarhusmatematikerne

Anmeldt af Mikkel Willum Johansen, ph.d. i matematikkens filosofi, adjunkt ved Inst. for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet

Matematiske mysterier er bogudgaven af en forelæsningsrække fra Folkeuniversitetet i Aarhus. Den består af i alt ni uafhængige bidrag, der alle henvender sig til den almindelige, lærde læser. Bogen dækker en række klassiske matematikformidlingssemner som det gyldne snit og kryptografi, men behandler også flere nye og mere originale emner, som Hilberts 16. problem og Poincaréformodningen.

De fleste af bogens bidrag er både spændende og velfortalte. De er bygget godt op om klare og interessante historier, og formår at fortælle nyt fra forskningsfronten, så alle kan være med. Der er dog enkelte svipsere, hvor den gode historie forsvinder i tekniske detaljer eller måske aldrig har været der. Navnlig virker afsnittet om primtalsmysterier rodet og uden klar idé. Det vil jeg nok anbefale, at man stille og roligt springer over.

Hvad angår sværhedsgrad rammer bogen den almindelige lærde læser ganske godt. De fleste kapitler er læsbare for gymnasieelever, omend de nok vil have besvær med visse tekniske og terminologiske detaljer. Specielt bruger mange af kapitlerne matematisk symbolisme, der vil være uforståelig for læsere, der ikke har haft matematik på universitetsniveau. I den forbindelse må man forbavses over redaktørens forord, hvor der står: »Mange læsere vil derfor nok støde på formler, som de ikke kan forstå. Det gør ikke så meget«.

Jo det gør! Læseren kan jo ikke undgå at føle sig snydt og sat af, hvis der er ting, han eller hun ikke forstår. Hvem er det præcist, man kommunikerer med, hvis man skriver en formel, man ved, læseren ikke forstår? Her havde et bedre redaktionelt arbejde og ikke mindst større formidlingsmæssige ambitioner i redaktionen været på sin plads.

Ingen samlet fortælling

Bogen er en typisk Aarhus Universitetsforlagsproduktion, idet alle bidragydere på forskellig vis er tilknyttet Aarhus Universitet –

og for de flestes vedkommende også er udannet der. I modsætning til andre af forlagets produktioner er det dog ikke lykkedes at skabe en klar tematik, der kan samle de enkelte kapitler. Titlen Matematiske mysterier er forholdsvis uklar og de fleste bidrag forholder sig kun overfladisk til den. Bogens præmis er tilsyneladende, at forfatterne har fået lov til at skrive om noget matematik, de synes er spændende. Og det har de så gjort. Det er der bestemt ikke noget galt i – fortællelysten er stor og de enkelte kapitler er hver for sig spændende, men der er ingen samlet fortælling og derfor ingen synergieffekt mellem bogens enkelte dele.

Et must på lærerbiblioteket

Bogen kan dermed anbefales til alle, der har lyst til en hyggelig kaffeslabberas hos matematikerne og matematikhistorikerne i Aarhus. Man er i godt selskab og bliver både oplyst og underholdt undervejs. Specielt bør alle gymnasieskolens fagreferenter i matematik fluks indkøbe bogen til skolens lærerbibliotek. Bogen vil både give nye vinkler på det kendte stof, inspiration til studieretningsprojekter og kopimaskineklart materiale til tværfaglige forløb. Hvad angår det sidste, er bogens store force, at den faktisk flere steder formår at vise forskningsfronten så velformidlet, at selv gymnasieelever kan være med (hvis de får lidt hjælp til formlerne!). På den måde får bogen vist, at matematikken er en levende disciplin, hvilket vil være et kærkomment supplement til den typiske lærebogs guidede tur til fortidens matematiske monumenter.

Hans Anton Salomonsen (red) (2013). *Matematiske mysterier. Historien, forklaringerne og løsningerne*. Aarhus Universitetsforlag. 212 sider, 249,95 kr. ■

Bohr på ny

I 2013 fejrer Danmark og resten af verden 100-året for Niels Bohrs atommodel, som kom til at revolutionere fysikken og vort verdensbillede. I den anledning er antologien *Bohr på ny* blevet til. Bogen er inddelt i fire kapitler, der handler om forskellige aspekter af Bohrs liv og karriere – fra familiemennesket, over den politiske Bohr til hans virke som fysiker og ”filosof”. En lang række fagfolk har bidraget til bogen som forfattere til de enkelte afsnit, og hele herligheden er redigeret af forlægger Lone Bruun, Niels Bohr Arkivets leder Finn Aaserud og professor Helge Kragh.

Lone Brun, Finn Aaserud & Helge Kragh (red): *Niels Bohr på ny*. Forlaget Epsilon.dk 2013. 224 sider, 270,- kr.

VI skoven med lup

Det nye nummer af *Natur og Museum* har titlen *I skoven med lup* og handler om den verden, der åbenbarer sig for den naturinteresserede, hvis man går rigtig tæt på. Luppen synliggør fx strukturer, som er nyttige ved bestemmelse af planter, og den kan afsløre, at et bølgeblad i virkeligheden er et helt lille øko-system, hvor energien effektivt overføres fra blad til bøgeløppe-larve.

Torben Gang Rasmussen: *I skoven med lup*. *Natur og Museum* nr. 2, 2013. 36 sider, 60 kr. Kan købes på Naturhistorisk Museums hjemmeside.